

הגאון החסיד הרב יוסף יצחק צירלסאהן ז"ל

מו"ץ דק"ק אפאצק-לאדמיר

בוה הננו מפרסמים מתורתו של הגאון החסיד הרב יוסף יצחק צירלסאהן ז"ל שהי מו"ץ בק"ק אפאצק-לאדמיר, מתוך ספר שלם שהותיר בכת"י. אודותיו ואודות ספרו ראה בארוכה קובץ "אהלי שם" חלק ו' עמוד כ"ו.

כלי עם חָלָב שנפל על שוליו חלב מנר

שאלה:

כלי של ברזל עם חָלָב שהוסר מן האש, העמידו על נר של חולב ונימוח החלב תחת כל שולי הכלי, ומעט הגיע בסביבות השולי של הכלי, ושאלה זו א' מן המורים התיר מטעם שנמצא בכר"פ סי' צ"ב סק"ו כרתי ל"ב, כי חלב הוא טעם לפגם. וכן מובא ברכ"א כלל מ"ה י"ב. וכן כשארי אחרונים. ובס' הלכה פסוקה מביא בלשון יש להקל היינו במקום הפסד או צורך. ובבוא שאלה זו לפני לא הניח רוחי להורות מטעם טל"פ על כי יש הרבה מחמירי נגד הכר"פ, ובס' טוטו"ד כ' שאפי' סניף להיתר אין לעשות מזה. וגם יש מן האחרונים מחלקי' בזמן קיץ וחורף, בחורף יש חלב מכמה חדשי ואינו מתקלקל מחמת הקור הוא בכחו, ואינו עומד להתקלקל. וגם בעיירות קטנות שהחלב במועט, והעושי גרות הם חוטפי' מת"י הטבח החלב ועושיין תיכף הנרות, ולא כלל הוא, שיהי החלב פגום. גם ראיתי בעירי שהנרות הנק' שטאלאורא, הגוים קונים לאכילה במקום חלב ושומן והרי הנרות ראוי לאכילה. ע"כ אין על טעם לפגם לסמוך ולהתיר רק לדין ולהלכה יש בזה לעי' ולהאריך.

תשובה:

מובא בכ"י סי' צ"ב מעשה שהעמידו בקדירה רותחת על תיבה שהיתה מטונפת

מחלב, שכל השנה העמידו עלי' נר כו' וצ"ל דמיירי שיש בקדירה ס' נגד החלב שעל התיבה, דאל"כ לא הי' מתיר מה שבקדירה שלא כנגד החלב. והדרכי משה פליג על דין זה, שאינו אסור אלא מה שנגד החלב כדי קליפה, היינו אפילו תבשיל שבקדירה שמה שנגד החלב אסור כדי קליפה, על כי אמר ומ"מ הקדירה אסורה כו'. ומסיים בדבריו, ואפי' קליפה א"ל כי הקדירה הוי יותר מכדי קליפה, וכן בארוך מש"ך הביא כלשון הב"י והפליא על הב"י מי דחקו לכך לומר שאם העמידו על התיבה שהיא צוננת והלכך מה שנגד החלב יטול וזה פשוט (ולא מצריך ס'). ואח"כ כ' שמצא בד"מ שהקשה ע"ז, ובש"ך סי' צ"ב ס"ק ל"ג ... על דברי הרמ"א, ואם נשפך חלב או שאר איסור רתוח על גבי קרקע והעמידו עלי' קדירה חמה, אם מה שנשפך אינו אצל האש לא הוי רק כ"ש, ולכן הקדירה אסורה דבלוע קצת, והתכשיל מותר דתתאה גבר. וע"ז בא הש"ך וכתב כ' מהרש"ל באו"ש ובספרו (פרק ג"ה ל"ח) דאם הקדירה היא רותחת מחמת האש אפילו התכשיל אסור אם אין ס' נגד מה שתחתיו, ומשמע שם מדברי רש"ל שם דאפי' הנשפך הוא צונן כיון שהקדירה מרותחת מחמת חם האש, וכפי הנראה מרותחת מחמת חם האש, ואינה עומדת אצל האש ממש, והט"ז סי' הנ"ל אות ק"ה כ' מזה הרש"ל מג"ה סי' ל"ח וכ' דברי הרש"ל